

Datum

Onderwerp Realisatie
Duurzaamheidsplein 2.0.

Wat adviseert het college te besluiten?

1. In te stemmen met scenario B als voorkeursscenario en dit verder uit te werken ten behoeve van aanbesteding en uitvoering.
2. Een investeringskrediet van € 1.330.000, - ter beschikking te stellen.

Wat is de aanleiding voor dit advies?

Gemeente Oss heeft de ambitie om in 2050 een volledig circulaire gemeente te zijn. In een circulaire gemeente wordt al het afval hergebruikt of omgezet naar nieuwe grondstoffen. Op weg hiernaartoe produceren we minder afval, stimuleren we meer hergebruik en verspillen we minder grondstoffen.

Goede afvalscheiding door huishoudens is essentieel voor hoogwaardige recycling en is daarmee één van de schakels om een circulaire economie te bereiken. De Koersnota Afval en Grondstoffen 2030 draagt bij aan de circulaire doelstellingen en is gericht op het bevorderen van meer en kwalitatief goede afvalscheiding door huishoudens, minder afval en een schonere Oss.

In de Koersnota Afval en Grondstoffen Oss 2030, die op 19 juni 2025 door de gemeenteraad van Oss is vastgesteld, staan de ambities en uitgangspunten genoemd die de basis vormen van onze koers voor huishoudelijk afval naar 2030 toe. Het te behalen doel is meer schone grondstoffen, minder afval en een schonere gemeente.

Het Duurzaamheidsplein Oss, waar onze inwoners diverse afval- en grondstoffen naartoe brengen, speelt een belangrijke rol in het behalen van de gestelde doelstelling. De huidige opzet en werkwijze van het Duurzaamheidsplein stellen ons niet in de mogelijkheid om de in de koersnota gestelde ambities te behalen.

In het bij de koersnota behorende uitvoeringprogramma afval en grondstoffen 2025-2027 staan aanpassingen/wijzigingen beschreven die betrekking hebben op het Duurzaamheidsplein. Deze zijn:

1. Aanpassen route gratis stromen en 'betaalde stromen' op het Duurzaamheidsplein.
2. Realiseren van weegbruggen ten behoeve van de betaalde stromen route, zodat voor de betaalde afvalstromen het werkelijke gewicht betaald wordt en er niet wordt afgerekend op basis van geschat volume,
3. Het invoeren van het gratis storten middels een toegangspas waarop een bepaald aantal kilo's betaalde afvalstromen per jaar.
4. Onderzoeken mogelijkheden voor hergebruik of verdere ontmanteling in grondstoffen van aangeboden spullen op Duurzaamheidsplein en kringloopbedrijf Maasland.

Het uitgevoerde scenario onderzoek welke als bijlage is bijgevoegd heeft 3 scenario's onderzocht waarbij voornoemde aanpassingen/wijzigingen het uitgangspunt waren en waarbij de gestelde beleidsambities behaald kunnen worden.

Voor een gedetailleerde beschrijving van de 3 onderzochte scenario's verwijzen wij u naar het bijgevoegde Scenario onderzoek Duurzaamheidsplein 2.0.

Naar aanleiding van het scenario onderzoek gaat onze voorkeur uit naar scenario B.

Scenario B geeft:

- Optimaal invulling aan de benodigde aanpassingen
- Is operationeel gereed op 1 januari 2027,
- De kosten van de verbouwing kunnen betaald worden uit de reserve afvalstoffenheffing. De Osse inwoners krijgen geen verhoging van de afvalstoffenheffing door de verbouwingskosten.

Welk resultaat willen we bereiken?

Met de aanpassingen van het Duurzaamheidsplein komen we tot:

1. Sturing op particuliere en bedrijfsmatige afvalstromen.
 - Legitimatie aan poort gebeurt door persoonlijke toegangspas die gekoppeld is aan particulier woonadres.
 - Ingeschat wordt dat de hoeveelheid te verwerken afval en grondstoffen verminderd met 100 kilo per inwoner in 2027.
2. Optimale scheiding en zuiverheid van grondstoffen.
 - Hoeveelheid grof restafval verminderd met 25 % t.o.v. 2025,
 - Geen afkeur van de ingezamelde grondstoffen,
 - Scheidingspercentage van minimaal 90% op het Duurzaamheidsplein,
 - Recyclingspercentage van 60 % op alle ingezamelde huishoudelijk grondstoffen.
3. Efficiency en grip op kostendekking.
 - Een lager tonnage grof restafval zorgt voor een financieel voordeel door vermeden kosten. Het betreft hier de verwerkingskosten en de steeds maar stijgende milieubelastingen (zoals co2 heffing en verbrandingsbelasting).
 - Invoering van het pasjessysteem zorgt voor structurele besparing van het poortpersoneel.
Door een efficiëntere werkwijze met een vlakkere planning verminderen we piekmomenten en zijn we minder afhankelijk van de inhuur van uitzendkrachten.
4. Uitgangspunten Duurzaamheidsplein uit 2015 blijven gehandhaafd.
 - Dienstverlening uitgevoerd door sociale-doelgroep-medewerkers is minimaal 50 % van het personeelsbestand van het Duurzaamheidsplein.
 - Duurzaamheidsplein is zes dagen per week geopend,
 - Intensieve samenwerking met kringloopbedrijf blijft gehandhaafd.

Welke argumenten zijn er voor dit advies?

1.1 Invulling Koersnota

Met de voorgestelde aanpassingen op het Duurzaamheidsplein geven we invulling aan de Koersnota Afval en grondstoffen 2030 en het bijbehorende uitvoeringsprogramma.

1.2 Invoering maatregel toegangscontrole.

Om te komen tot een nieuwe opzet van het Duurzaamheidsplein vormt de toegangscontrole een belangrijk onderdeel als het gaat om de logistiek en de inrichting. De invoering van een toegangscontrole middels een pasjessysteem is cruciaal. Deze regeling moet voorkomen dat het duurzaamheidsplein illegaal wordt gebruikt door burgers die geen afvalstoffenheffing betalen in de gemeente Oss. Denk aan bedrijven en Zzp-ers. Daarnaast werpt het een drempel op tegen het brengen van bedrijfsafval, want zonder pasje kun je niet op het Duurzaamheidsplein komen.

1.3 Gefaseerde besluitvorming.

In de koersnota Afval en Grondstoffen is gesteld dat de maatregelen op het Duurzaamheidsplein op 1 januari 2027 operationeel zijn. Door onderstaande gefaseerde besluitvorming te volgen is dit haalbaar.

Mede omdat de besluitvorming in fase 2 en fase 3 afhankelijk is van de gemaakte keuze in de voorliggende fases.

Fasering		
	Fasenaam	Besluitvorming gemeenteraad
Fase 1	Scenario-onderzoek	maart-26
Fase 2	Bepalen tegoedhoogte op toegangspas 2027 en poorttarief 2027.	juni-26
Fase 3	Hoogte Afvalstoffenheffing 2027	december-26

Toelichting besluitvorming in Fase 2

De inwoners van gemeente Oss mogen een gewicht aan betaalde stromen jaarlijks gratis brengen. Daarna gaat men een prijs per kg betalen.

De uitwerking van de prijs per kg en hoeveelheid 'gratis' kg wordt in fase 2 uitgewerkt in verschillende scenario's en in juni 2026 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Wat zijn tegenargumenten of risico's?

1.1 Effect inkomsten is niet bekend.

Omdat de aanpassingen in de bedrijfsvoering ervoor gaan zorgen dat er o.a. bedrijven niet meer naar het Duurzaamheidsplein kunnen, ontstaat er een effect op de inkomsten (poortinkomsten) en uitgaven (minder afval dus minder transport en verwerkingskosten). Dit totale effect is echter nog niet inzichtelijk te maken omdat de registratiemethode dit nog niet mogelijk maakt.

Door het invoeren van het pasjessysteem kan dit na een half jaar wel inzichtelijk worden gemaakt.

1.2 Gebruik van toegangspas is wennen voor de inwoners.

Inwoners zullen moeten wennen dat zij alleen het Duurzaamheidsplein opkomen met een toegangspas. Indien zij deze niet bij hebben kunnen zij hun afval en grondstoffen niet storten. Middels communicatiemaatregelen gaan wij de inwoners wijzen op het gebruik van het pasje.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën

We vragen de Raad om een investeringskrediet beschikbaar te stellen van € 1.330.000 voor investering Duurzaamheidsplein 2.0 voorkeursscenario B.

Binnen de reserve afvalstoffenheffing is dit bedrag beschikbaar voor de kosten afvalinzameling koersnota afval. (Besluit Jaarrekening 2024).

Dit investeringsvoorstel verloopt dus per saldo budgetneutraal en leidt niet tot een tariefconsequentie voor de afvalstoffenheffing.

Het komende jaar monitoren we de impact op de hoeveelheden afvalstromen en grondstoffen. We verwachten dat dit voorstel zal bijdragen aan een besparing op de verwerkingskosten en hogere opbrengsten op grondstoffen. De financiële effecten hiervan verwerken we bij marap II 2026.

b. Informatiebeveiliging en Privacy

Er zijn privacy risico's omdat er woninggebonden pasjes ingevoerd gaan worden. Hiervoor wordt een Privacy Impact Assessment (PIA) gedaan.

c. Communicatie

Bewoners en bedrijven zullen merken dat het Duurzaamheidsplein verandert. We maken een communicatieplan om hen tijdig en duidelijk te informeren over de verbouwing, het nieuwe pasjessysteem en de aangepaste routing. Zo weten zij wat er verandert, wanneer dit gebeurt en wat dit voor hen betekent.

d. Uitvoering

Aanleg scenario B Duurzaamheidsplein 2.0.

	Startdatum	Afronding
Besluitvorming politiek	Januari 2026	Raadsvergadering 5 maart 2025
Ontwerpfase en aanbesteding	Maart 2026	Augustus 2026
vergunningen	Juni 2026	September 2026
Realisatie	September 2026	31 december 2026

Invoering pasjessysteem

Voor de invoering van het pasjessysteem is een aanbesteding nodig. Hiernaast is inzet van de afdeling ICT nodig.

e. Overlegd met

De heer B. Wijdeven	Afdelingshoofd IBOR
De heer F. Grisel:	Operationeel Leidinggevende DZP
De heer B. van Beckhoven:	Teamleider Afval
Mevrouw N. van der Pluijm:	Vakbeheerder Openbare Ruimte
Mevrouw A. de Smit:	Beleidsadviseur Openbare Ruimte en Klimaatadaptatie
De heer W. van Oorschot:	Bedrijfskundig Medewerker
De heer R. Arts:	Adviseur planning en control
Mevrouw N. van Dijk:	Communicatieadviseur Afval

Bijlagen:

Bijlage 1: vertrouwelijk Financiële onderbouwing Realisatie Duurzaamheidsplein 2.0

Bijlage 2: Scenario onderzoek Duurzaamheidsplein 2.0.

Samenvatting

Om invulling te geven aan de Koersnota Afval en Grondstoffen Oss 2030 wordt het Duurzaamheidsplein 2.0 aangepast met een gratis en een betaalde route, weegbruggen en pasjessysteem, conform de vastgestelde koersnota.

Het effect is dat er meer sturing in particulier en bedrijfsmatige afvalstromen op het Duurzaamheidsplein ontstaat. Met daarbij optimale scheiding en de zuiverheid van grondstoffen en we draagvlak creëren met daarbij optimale scheiding en zuiverheid van grondstoffen.

We creëren draagvlak doordat onze inwoners een woninggebonden pas krijgen waarmee ze een bepaalde hoeveelheid betaalde afvalstromen gratis mogen inleveren op het Duurzaamheidsplein.

De verbouwing van het Duurzaamheidsplein is budgetneutraal en leidt niet tot een tariefverhoging voor de afvalstoffenheffing.